

barn verket

Barnverket
Virkesvägen 2 A
120 30

Stockholm

www.styr@barnverket.nu

Till Kommunstyrelsen; Skolroteln

Remissvar ang. "Förslag till skolplan" i Stockholms kommun 2008, Dnr: 322-858/2008

Barnverket anser att detta förslag till skolplan i Stockholms kommun i sin helhet är otjänligt som dokument i enlighet med Skollagens skrivning gällande kommunal skyldighet att upprätta skolplan. I Skollagen; kap. 2; 8 § står följande att läsa:

I alla kommuner skall det finnas en av kommunfullmäktige antagen skolplan som visar hur kommunens skolväsende skall gestaltas och utvecklas. Av skolplanen skall särskilt framgå de åtgärder som kommunen avser vidta för att uppnå de nationella mål som har satts upp för skolan.

Den föreslagna skolplanen är i befintligt skick huvudsakligen att betrakta som ett "visionsdokument" och inte en plan som tar upp vare sig hur kommunens skolväsende ska utvecklas eller vilka åtgärder som kommunen ämnar vidta för att uppnå de nationella målen för skolan. I befintligt skick beskriver den föreslagna skolplanen endast visionärt hur skolväsendet i Stockholms kommun ska gestaltas.

I Skollagens text som helhet framgår enligt vår mening tydligt att kommunen har det övergripande ansvaret för skolväsendet och uppnåendet av de nationella målen för skolan. Då räcker det inte med att kommunen endast beskriver hur det ska vara utan man måste även med utvärderingsbar målbeskrivning ange hur detta uppnående ska åstadkommas. Annars kan inte dokumentet användas av varje enhet för självvärdering och som utgångspunkt för måluppfyllelse.

Vi finner det minst sagt olyckligt att detta förslag läggs knappt ett läsår efter det att Skolverket riktat allvarlig kritik gentemot kommunen angående bristfällig efterlevnad av de nationella styrdokumenterna och lagarna på alltför många av kommunens grundskolor, förskolor och gymnasier.

Är det möjligtvis så att ansvariga i Stockholms kommun anser att alla nationella mål nu är så uppfyllda och för lång tid framöver så säkerställda, att behov att beskriva vilka åtgärder man avser vidta för att rätta till de påpekade bristerna därför är överflödigt?

Vår erfarenhet; signaler från föräldrar, personal och andra engagerade vuxna, tillsammans med rapporter från Stockholms stads revisorer, fackliga upprop och protester, enkäter, och andra

undersökningar visar tyvärr något helt annat. Den kaotiska situation som en mängd enheter i staden befinner sig i just nu talar istället sitt tydliga språk; en skola i kris. Slutsatsen vi beklagligt nog nödgas dra är därför att efter statens inspektioner försämras istället för förbättras möjligheterna till måluppfyllelse på såväl individuell som enhetsnivå i alltför många skolor i Stockholms kommun. Att i detta sammanhang dessutom använda uttrycket ”en skola i världsklass” kan vi tycka är omdömeslöst för att inte säga smaklöst!

För övrigt har vi en mängd synpunkter på det innehållsliga stoffet i förslaget. Genomgående anser vi att detta präglas av otydlighet. Det är dessutom allvarligt att ett dokument av detta slag inte visar större anknytning till de nationella styrdokumenterna gällande t.ex. kunskapssyn. Bland annat står att läsa: ”Stockholm ska ha en skola i världsklass. För att lyckas med detta krävs ett ökat kunskapsfokus.” Vad menas? I det fortsatta stycket talas det endast om de första skolårens avgörande betydelse, baskunskaper och tidiga kunskapsuppföljningar. Var finns måluppfyllelse i enlighet med de nationella kursplanerna? Behöver inte Stockholms skolor utgå från kunskapssynen i de nationella styrdokumenterna? Om Stockholms skolor inte tidigare fokuserat tillräckligt på kunskap, vad menar kommunen då att man fokuserat? Finns i så fall belägg för att så är fallet, forskning eller liknande, eller är det media som styr föreställningarna hos ansvariga i populistiskt syfte? Skolledningar och personal ska inte ensamma behöva reda ut detta virrvarr av signaler. Det är hög tid att Stockholms kommun tar sitt övergripande ansvar gällande skolväsendet!

Vad gäller elever med behov av extra stöd och hjälp, menar vi att förslagets skrivningar innehållsligt är lovvärda, men svåra, för att inte säga omöjliga att förverkliga för de enskilda skolorna utan större preciseringar kring hur detta förverkligande ska gå till tillsammans med realistiska resursmässiga förutsättningar. Skolverket konstaterade i juni 2007 att det förekom stora brister på många skolor i Stockholms kommun gällande hjälp och stöd till elever med extra behov. När systemet för att tillgodose dessa elevers rättmätiga behov är utformat som idag, där de enskilda skolorna var för sig ska hitta lösningar i såväl det långa som det korta perspektivet, blir lösningarna många gånger undermåliga, eftersom goda lösningar kräver framförhållning och resurser efter behov och inte som idag brandkärsuttryckningar när kostymen redan är för trång. Här måste kommunen ta sitt ansvar genom att utgå från den verklighet som råder, vad gäller barn och ungdomar med extra behov av hjälp och stöd och finna lösningar som är hållbara. Preciserade målbeskrivningar måste därefter göras.

En extrem form av detta system utgör de s.k. externa placeringarna. Dessa belastar idag den skola i vars upptagningsområde den behövande eleven är bosatt. Att stora hål uppstår i de enskilda skolornas budget med ibland ingen framförhållning alls är fullständigt oacceptabelt och att enskilda skolor nödgas se de behövande eleverna som problem, resursslukare och belastningar för flertalet elever är rentav ovärdigt ett välståndssamhälle som vårt!

I förslaget beskrivs att ”skolbarnomsorgens huvuduppgift är att ge god omsorg om yngre grundskoleelever vid sidan av skolundervisningen. Fritidshemmen ska komplettera skolan samt erbjuda barn en meningsfull fritid och stöd i utvecklingen.” I likhet med på andra ställen är en skrivning av detta slag i en kommunal skolplan förödande för efterlevnaden. Fritids är idag en ”tappad” resurs både vad gäller värdegrundarbete/social utveckling och pedagogik. I skrivningen måste tydligt framgå sådana kvalitetsmål och normerande mål som möjliggör pedagogiskt arbete i enlighet med styrdokumenterna. Utan sådana skrivningar kommer nuvarande miss-

förhållanden med ca 25-30 yngre skolelever per personal att fortsätta existera, utan att kommunens ansvariga ens får kännedom därom!

Modersmålsundervisning och utökad sådan för nyinflyttade i alla teoretiska ämnen bör garanteras för ökad måluppfyllelse. Ett hållbart system för tillhandahållande av denna extra förstärkning behöver utformas och beskrivas normerande i skolplanen.

Arbetsmiljön är viktig, både den fysiska och den psykosociala. För detta krävs preciserade och mätbara skrivningar gällande lägsta godtagbara nivå.

Enligt de nationella kursplanerna ska olika arbetsformer förekomma i alla ämnen. Skapande moment ska ingå även i teoretiska ämnen, då samspel mellan människans hjärnhalvor är gynnsamt för resultat och helhet. Kroppslig medvetenhet och rörelse bör stimuleras och förutsättningar för detta måste likaså formuleras och preciseras i mätbara skrivningar.

M.m.